

Миністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь

Установа адукацыі
«Гомельскі дзяржаўны тэхнічны
ўніверсітэт імя П. В. Сухога»

Кафедра «Беларуская і замежныя мовы»

РУСКА-БЕЛАРУСКІ СЛОЎНІК ТЭХНІЧНЫХ ТЭРМІНАЎ

для студэнтаў тэхнічных спецыяльнасцей
дзённай і завочнай форм навучання

Гомель 2013

УДК 811.161.1(038):62(075.8)
ББК 81.2Бел-4я73
Р88

*Рэкамендавана навукова-метадычным саветам
энергетычнага факультэта ГДТУ імя П. В. Сухога
(пратакол № 4 ад 28.12.2012 г.)*

Складальнікі: М. У. Буракова, А. С. Дашкевіч

Рэцэнзент: намеснік дэкана філалагічнага факультэта «ГДУ імя Ф. Скарыны,
канд. філалаг. навук, дац. А. М. Палуян

Руска-беларускі слоўнік тэхнічных тэрмінаў для студэнтаў тэхн. спецыяльнасцей
Р88 дзеннай і завочнай форм навучання / склад.: М. У. Буракова, А. С. Дашкевіч. – Гомель :
ГДТУ імя П. В. Сухога, 2013. – 40 с. – Сістэм. патрабаванні: РС не ніжэй за Intel Celeron
300 МГц ; 32 Mb RAM ; вольнае месца на HDD 16 Mb ; Windows 98 и вышэй ; Adobe Ac-
robat Reader. – Рэжым доступу: <http://library.gstu.by/StartEK/>. – Назва з тытул. экрана.

Слоўнік уключае найбольш ужывальныя як аднаслоўныя, так і складаныя тэхнічныя
тэрміны. Адлюстраваны ў слоўніку і шматслоўныя тэрміны, якія знайшлі прымяненне ў галіне
цеплатэхнікі, машынабудавання, металургіі і іншых галінах тэхнічных навук.

Для студэнтаў тэхнічных спецыяльнасцей дзеннай і завочнай форм навучання.

УДК 811.161.1(038):62(075.8)
ББК 81.2Бел-4я73

© Установа адукацыі «Гомельскі дзяржаўны
тэхнічны ўніверсітэт імя П. В. Сухога», 2013

ПРАДМОВА

Распрацоўка і фарміраванне тэрміналагічных сістэм ва ўсіх галінах навукі і тэхнікі становіцца адной з самых актуальных задач тэрмінатворчасці. Усё больш востра адчуваецца патрэбнасць у сучасных навукова-тэхнічных слоўніках, якія могуць поўна і па-навуковаму строга апісваць рэальна існуючую нацыянальную навуковую мову.

Прапанаваны электронны вучэбна-метадычны дакумент “Русско-белорусский словарь технических терминов” поўнасьцю заснаваны на рэальнай практыцы ўжывання беларускіх навуковых тэхнічных тэрмінаў і адпавядае нормам сучаснай беларускай мовы.

Па структуры руска-беларускі слоўнік тэхнічных тэрмінаў з’яўляецца перакладным. Слоўнік ўключае найбольш ужывальныя тэхнічныя тэрміны як аднаслоўныя, так і складаныя тэхнічныя тэрміны. Адлюстраваны ў слоўніку і шматслоўныя тэрміны, якія знайшлі прымяненне ў галіне цеплатэхнікі, машынабудавання, металургіі і іншых галінах тэхнічных навук.

Тэрміны ў слоўніку падаюцца ў алфавітным парадку, з захаваннем парадку слоў (напрыклад, *Переменная величина*, а не *Величина переменная*), захоўваюцца іх усталяваныя асаблівасці ўжывання ў канкрэтнай форме ліку. Пры аднаслоўных тэрмінах – назоўніках мужчынскага роду – у беларускім варыянце слоўніка прыводзяцца канчаткі роднага склону (напрыклад, *разраднік, -ка*).

Пры наяўнасці варыянтаў беларускіх тэрмінаў адзін з іх рэкамендуецца ў якасці нормы, другі (у дужках) – як варыянт-сінонім, напрыклад *Разомкнутый – разомкнуты (разамкнёны), Паросодержание – паразмяшчэнне (утрыманне пары)*.

Часткова матэрыялы электроннага руска-беларускага слоўніка выконваюць функцыі іншых лінгвістычных даведнікаў, у прыватнасці, арфаграфічнага, граматычнага слоўнікаў.

У працэсе падрыхтоўкі слоўніка былі выкарыстаны наступныя слоўнікі:

Беларускі арфаграфічны слоўнік / Нац. акад. навук Беларусі, Ін-т мовы і літ. імя Я.Коласа і Я. Купалы; уклад. Л.П. Кунцэвіч, І.У. Кандраценя ; пад рэд. А.А. Лукашанца. – 2-выд., выпр. – Мінск : Беларус. навука, 2010. – 695.

Костюкович, Н.Н. Русско-белорусский словарь математических, физических технических терминов / Н.Н. Костюкович, В.В. Люштик, В.К. Щербин. – Минск : «Беларуская энцыклапедыя» імяні Петруся Бровкі, 1995. – 512 с.

Ласковнѐв, А.П. Русско-белорусский терминологический словарь по металлургическому производству / А.П. Ласковнѐв, Н.Н. Немкович, А.Т. Волочко. – Минск: Бел. наука, 1998. – 431 с.

Русско-белорусский политехнический словарь: В 2 т. Т. 1. А – Н / НАН Беларуси, Ин-т языкознания им Я. Коласа; Ред. И.Л. Буряк и др. – Минск : Беларуская навука, 1997. – 839 с.

Хрусталеv, Б.М. Русско-белорусский словарь по инженерно-техническому оборудованию, системам и процессам = Беларуска-рускі слоўнік па інжынерна-тэхнічным абсталяванні, сістэмах і працэсах / Б.М. Хрусталеv, М.Г. Пшоник. – Минск : Беларус. навука, 2009. – 700 с.

Руска-беларускі слоўнік тэхнічных тэрмінаў разлічаны на выкладчыкаў і студэнтаў тэхнічных вву.

А

Абонент – абанент, - та
Абразивность – абразіўнасць
Абсцисса сходимости – абсцыса сыходнасці
Авария – аварыя
Автоволновой – аўтахвалевы
Автоколебания – аўтаваганні
Автокорреляция – аўтакарэляцыя
Автоматизация – аўтаматызацыя
Автоматизированная система управления – аўтаматызаваная сістэма кіравання (АСК)
Автоматизированный – аўтаматызаваны
Автоматика – аўтаматыка
Автоматическая телефонная станция – аўматычная тэлефонная станцыя (АТС)
Автоматическое регулирование – аўматычнае рэгуляванне
Автомобилестроение – аўтамабілебудаванне
Автомобиль – аўтамабіль, -ля
Автопередвижной – аўтаперасоўны
Автопоиск – аўтапошук, -ку
Автопромышленность – аўтапрамысловасць
Автохтон покрова – аўтахтон покрыва
Агрегат – агрэгат, -та
Адрес – адрас, -са
Адресность ЭВМ – адраснасць ЭВМ
Адсорбировать – адсарбіраваць
Адсорбирующий – адсарбіруючы
Азокраситель – азафарбавальнік, -ка
Аккумулятор – акумулятар, -ра
Алмаз – алмаз, -зу
Альфа-излучающий – альфа-выпраменьваючы
Альфа-источник – альфа-крыніца
Альфа-лучи – альфа-прамяні
Альфа-облучение – альфа-апрамяненне
Аммиак – аміак, -ку
Амортизирующие свойства – амартызацыйныя ўласцівасці
Ампер – ампер, - ра
Амперметр – амперметр, - ра
Ампер-час – ампер-гадзіна
Амплитуда низкочастотного смещения – амплітуда нізкачастотнага зрушэння

Анализ – аналіз, - у
Аннулирование – ануляванне
Анодный ток – анодны ток, - ку
Антивещество – антырэчыва
Антивибрационный – антывібрацыйны
Антиокислитель – антыакісляльнік, - ка
Аппарат – апарат, -та; (у інш. значэннях) -ту
Аппаратура межмашинного обмена – апаратура міжмашыннага абмену
Арифметический – арыфметычны
Асфальт – асьфальт, -ту
Аэрация – аэрацыя
Аэродинамика – аэрадынаміка
Аэрозоль – аэразоль
Аэромеханика – аэрамеханіка

Б

Баба полуавтоматическая паровая – баба паўаўтаматычная паравая
Бабка для установки заготовки – бабка для ўстаноўкі загатоўкі
База – база
Базирование – базіраванне
Базис съёмки – базіс здымкі
Байт – байт, - та
Баланс – баланс, - су
Балансир станка-качалки – балансір станка-помпы
Балансировка – балансіроўка
Балка – бэлька
Банк данных – банк даных
Бариевый – барыевы
Барьер – бар’ер
Батарея – батарэя
Батарея нагнетательных скважин – батарэя нагнятальных свідравін
Башмак технологический – башмак тэхналагічны
Башня – вежа
Бачок для тормозной жидкости – бачок для тармазной вадкасці
Бегущий – бягучы
Бездоказательный – бяздоказны
Беззащитный – безабаронны
Безопасность – бяспека
Безотказность – безаадмоўнасць
Безошибочный – беспамылковы

Безусловно – безумоўна
Безрезультатный – безвыніковы
Безрельсовый – бязрэйкавы
Бериллиевый – берыеліевы
Беспористый – бяспорысты
Бетон – бетон, - ну
Биения – біцці
Биополимерный – біяпалімерны
Битум – бітум, - му
Благоприятствовать – спрыяць
Близость – блізкасць
Благо – дабрабыт, - ту
Блеск – бляск, -ку
Блок – блок, - ка
Блокировать – блакіраваць
Блок-реле – блок-рэле
Блок-счётчик – блок-лічыльнік
Блуждание радиосигналов – блуканне радыёсігналаў
Блюм в пережатом состоянии – блюм у перажатым стане
Борозды – барозны
Борозды скольжения – барозны слізгання
Борт – борт, -та
Бочка – бочка
Бочконаполнитель – бочканапаўняльнік, -ка
Брожение – браджэнне
Бром – бром, -му
Бронза – бронза
Бросок (стрелки прибора) – кідок (стрэлкі прыбора)
Брусовать – брусаваць
Брусок – брусок, -ска
Брусья подкронблочные – брусы падкронблочныя
Брызгальный – пырскальны
Брызговик – пырскавік, -ка
Брызгонепроницаемый – пырсканепранікальны
Буксир-толкач – буксір -штурхач, -ча
Булавка – шпілька
Бумага – папера
Бумагопрядение – бавоўнапрадзенне
Бумажный – папяровы
Бунт 1. (вязак) вязка; 2.(штабель, кипа) пак.
Бунт проволоки – вязка дроту

Бурав – свердзел, свердла
Буравить – свідраваць
Буравчик – свярдзёлак, -ка
Бурение – бурэнне
Бурение дробовое – бурэнне шротавае
Бурение картировочное передвижной буровой установкой – бурэнне карціровачнае перасовачнай буравой устаноўкай
Бурение с продувкой забоя увлажненным воздухом – бурэнне з прадзіманнем забою ўвільготненым паветрам
Бурильный – бурыльны
Буровая – буравая
Буроугольный – буравугальны
Бур-уширитель – бур-расшыральнік, -ка
Буфер – буфер, -ра
Бухта – бухта
Быстроизнашивающийся – хутказношвальны
Быстросохнувший – хуткасохлы
Быстрохватывающийся – хуткасхоплівальны
Быстроходность – хуткаходнасць
Быстродействие – хуткадзеянні
Быстропрокачиваемый – хуткапрапампоўваемы
Быстрота схватывания цемента – хуткасць схоплівання цэменту

В

Вал – вал, -ла
Вакуум – вакуум, -му
Вариант – варыянт, -та
Вариационно-разностный – варыяцыйна-рознасны
Варьирование – вар’іраванне
Ватт – ват, -та
Ватт-час – ват-гадзіна
Введение – 1. (*действие*) увядзенне; 2. (*вступление*) уводзіны
Ввод – увод
Вводимый – уводзімы
Вдавливание – уцісканне
Вдвигать – усоўваць
Вдвое – удвая
Вдоль – уздоўж
Вдув – удзіманне

Вебер – вебер, -ра
Вектор – вектар, -ра
Величина – велічыня
Вентиль – вентыль, -ля
Вентиляционный – вентыляцыйны
Вентиляция – вентыляцыя
Верёвка – вяроўка
Веретено – верацяно
Верность – правільнасць
Вероятностный – імавернасны
Вероятность – імавернасць
Верстак – варштат, -та
Вертикальная заливка – вертыкальная заліўка
Вертлюг – вяртлюг
Верчение – вярчэнне
Вершина – вяршыня
Вес – вага
Весы – вагі
Ветвь – галіна
Ветвление – галінаванне
Ветер – вецер
Ветродвигатель – ветрарухавік, -ка
Ветроустойчивость – ветраўстойлівасць
Вешка – тычка
Вещание – вярчанне
Вещество – рэчыва
Взаимодействие – узаемадзеянне
Взаимозависимость – узаемазалежнасць
Взаимообратимый – узаемаабарачальны
Взаимообусловленные – узаемаабумоўлены
Взаимосогласованность – узаемаўзгодненасць
Взбалтывание – узбоўтванне
Взброс пласта – ускід пласта
Взвесь – завісь
Взвешивание – узважванне
Вздутие – уздуцце
Взрыв – 1. (хим. реакция) выбух; 2. (разрушение) узрыў
Вибрация – вібрацыя
Вид – 1. (знешняе аблічча) выгляд. 2. (разнавіднасць, тып) від
Видение – бачанне
Видимость – бачнасць

Винчестер – вінчэстэр, -ра
Виток – віток, -тка
Вихрь – віхор, -ру
Включатель – уключальнік, -ка
Влага – вільгаць
Влагооборот – вільгацезварот, -ту
Влагоотделитель – вільгацеаддзялянік, -ка
Влагопоглотитель – вільгацепаглынальнік, -ка
Влажность – вільготнасць
Влияние – уплыў
Вложение – укладанне
Вместимость – умяшчальнасць
Вмятина – увогнутасць
Внедрение – укараненне
Внедрение фронта воды – пранікненне фронту вады
Водоохлаждение – водаахладжванне
Водопоглащение – водапаглыннанне
Водопользователь – водакарыстальнік, -ка
Водопотребитель – водаспажывец, -ца
Водопрочность – водатрываваасць
Водосброс – водаскід
Водослив – водазліў
Водоснабжение – водазапясчэнне
Водохранилище – водасховішча
Воздействие – уздзеянне
Воздух – паветра
Воздухоочиститель – паветраачышчальнік, -ка
Воздухопроницаемость – паветрапранікальнасць
Возмущение – узбурэнне
Возобновление – аднаўленне
Волна – хваля
Воронка (для заливки жидкости) – лейка
Ворот автоматический – калаўрот аўтаматычны
Воспламеняемость – узгаральнасць
Воспроизведение – узнаўленне
Вращение – вярчэнне
Вредный – шкодны
Вспышка – успышка
Всасывание, отсасывание – усмоктванне, адсмоктванне
Встроенный – убудаваны
Выброс – выкід, -ду

Выдавливание – выцісканне
Выжигание – выпальванне
Выполаживание скважины – выпрамленне свідравіны
Выполнимость – выканальнасць
Высший – 1. *срав. ст.* вышэйшы; 2. *превосх. ст.* найвышэйшы
Выталкивание – выштурхванне
Вытачивание – выточванне
Выходящий – выходзячы
Вычерчивание – вычэрчванне
Вычет – вылік, - ку
Вычисление – вылічэнне
Вычитаемое – аднімаемае
Вычитыние – адніманне
Вязкость – візкасць
Вязкотекучесть – вязкацякучасць
Вязкоупругий – вязкапругкі

Г

Габарит – габарыт, -та
Газ – газ, -зу
Газ сжимающийся – газ, які звадкоўваецца
Газобезопасность – газабяспечнасць
Газовоздухопровод – газапаветраправод
Газонепроницаемость – газанепранікальнасць
Газонефтенасыщенность – газанафтанасычанасць
Газоноситель – газаносьбіт, -та
Газообмен – газаабмен, -ну
Газообразный – газападобны
Газообразование – газаўтварэнне
Газоопределитель – газавызначальнік
Газоотопление – газаацяпленне
Газопоглощение – газапаглыннанне
Газоснабжение – газазабеспячэнне
Газоуловитель – газаўлоўнік, -ка
Гайка – гайка
Гальванический – гальванічны
Гамма-излучение – гама-выпраменьванне
Гамма-источник – гама-крыніца
Гамма-облучение – гама-апраменьванне
Гарантирование – гарантаванне

Гармоника – гармоніка
Гасящий – гасячы
Гашение – гашэнне
Гвоздь – цвік, -ка
Генезис – генезіс, -су
Генерирование – генерыраванне
Геофизика скважинная – геафізіка свідравінная
Гибкий – гібкі
Гибкость – гнуткасць
Гидравлика – гідраўліка
Гидравличность – гідраўлічнасць
Гидровыключатель – гідравыключальнік, -ка
Гидрогенизирующий – гідрагенізуючы
Гидродобыча – гідраздабыча
Гидроочиститель – гідраачышчальнік, -ка
Гидропривод – гідрапрывад, -да
Гидротрансформатор – гідратрансфарматар, -ра
Гидроузел – гідравузел, -ла
Гиперзвук – гіпергук, -ку
Глинисто-известняковый – глініста-вапняковы
Глубина – глыбіня
Глубина шлифования – глыбіня шліфавання
Гнездо – гняздо
Годичный – гадавы
Годный – прыдатны
Головка – галоўка
Голый – голы
Горячая трещина – гарачая трэшчына
Градус – градус, -са
Горение – гарэнне
Горюче-смазочный – гаруча-змазачны
Граница – мяжа
Гребенка – грэбень, -ня
Грозазащита – засцярога ад маланкі
Грозаразрядник – маланкаразраднік, -ка
Грозоупорность – маланкатрываласць
Громкость – гучнасць
Грузоподъемник – грузапад'ёмнік, -ка
Грузчик – грузчык, -ка
Грунтовка – грунтоўка
Группа – група

Губка – губка
Гусеница – гусеніца
Грязь – бруд (гразь)

Д

Давление – ціск, -ку
Давление нефтяного столба – ціск нафтавага слупа
Дальномер – дальнамер, -ра
Дальность – далёкасць
Данные – даныя
Датчик – датчык
Дверца – дзверцы
Дверь – дзверы
Двигателестроение – будаванне рухавікоў
Двигатель – рухавік, -ка
Двигатель-генератор – рухавік-генератар
Двигать – рухаць
Движение – рух, -ху
Движитель – рухач
Движок – рухавічок, -ка
Движущий – рухальны
Движущийся – рухомы
Двоичный – дваіковы
Двойственность – дваістасць
Двулучепреломление – двухпраменепраламленне
Двухшаговый – двухкрокавы
Действие – дзеянне
Дейтрон высокоэнергетический – дэйтрон высокаэнергетычны
Делитель – 1. *техн.* дзяліцель; 2. *мат.* дзельнік
Демонтаж – дэмантаж
Деятельность – дзейнасць
Дёготь, гудрон – дзёгаць, гудрон
Диагностика – дыягностыка
Дизель – дызель
Диод – дыёд
Диск жёсткий – дыск цвёрды
Дискета – дыскета
Дискодержатель – дыскатрымальнік, -ка
Дисплей – дысплей
Длина – 1. даўжыня; 2. (*продолжительность*) працягласць

Длинномер – даўжынямер
Длинный – доўгі
Добротность – дыхтоўнасць
Добыча – здабыча
Додувка – дадзіманне
Доказательство – доказ
Доказательство – доказ - у
Долгосрочный – доўгатэрміновы
Должность – пасада
Долото – долата
Доля – доля
Дополнительность – дадатковасць
Допуск – допуск, -ку
Дорожка – дарожка
Доска – дошка
Достаточно – дастаткова
Достаточность – дастатковасць
Достоверность – верагоднасць
Дошечка – дошчачка
Древесина – драўніна
Дрезина – дрызiна
Дробление – драбленне
Дробный – драбавы
Дробовой – драбавы
Дробь – дроб
Дробь буровая – шрот буравы
Дроссель – дросель, -ля
Дыра – дзірка
Дюйм – цаля
Дюймовка - цалёўка

Е

Единая автоматизированная сеть связи – адзіная аўтаматызаваная сетка сувязі
Единая система ЭВМ – адзіная сістэма ЭВМ
Единая электроэнергитическая система – адзіная электраэнергетычная сістэма
Единица – адзiнка
Единоначалие – адзiнаначалле
Единственно возможный – адзіная магчымы

Единственность – адзінасць
Ежегодный – штогадовы
Естественный – 1. (*связанный с природой*) прыродны; 2. (*о науках*) прыродазнаўчы; 3. (*нормальный, обыкновенный*) натуральны
Естествоведение – прыродазнаўства

Ё

Ёмкий – ёмісты
Ёмкостный – ёмістасны
Ёмкость – ёмістасць
Ёрш ловильный – ёрш лавільны

Ж

Жаропрочность – гарачатрываласць
Жаростойкость – гарачастойкасць
Железко – жалязка
Железо – жалеза
Железосодержащий – жалезазмяшчальны
Желонирование – жаланіраванне
Желонка – жалонка
Желонка цементированная – жалонка цэментавальная
Жёлоб – жолаб, -ба
Жёсткий – 1. (*не гибкий*) цвёрды; 2. *перен.* жорсткі
Жидкость – вадкасць
Жидкость-теплоноситель – вадкасць-цепланосьбіт, -ту
Жидкотекучесть – вадкацякучасць
Жир – тлушч, -чу
Жирность – тлустасць
Жирный – тлусты
Жиронепроницаемость – тлушчанепранікальнасць

З

Забивание – забіванне
Забоина – забоіна
Забор (*взятие*) – забор, -ру
Заброс – закід, -ду
Завершение – завяршэнне
Зависание – завісанне

Зависеть – залежыць
Зависимость – залежнасць
Завод – завод, -да
Завод-изготовитель – завод-вырабнік, -ка
Завод опытно-механический – завод даследна-механічны
Загіб – загін, -ну
Заглубление – заглыбленне
Заготовка – загатоўка (нарыхтоўка)
Заграждающий – загароджвальны
Загрязнение – забруджванне
Загуститель – загушчальнік, -ка
Задавливание – задушванне
Задавливать – задушваць
Задвижка – засаўка
Задержка – затрымка
Зажатие – зацісканне
Зажигание – запальванне
Зажигатель – запальнік, -ка
Зажим – заціск, - ку
Заземление – зазямленне
Зазор между витками – зазор паміж віткамі
Закалка в волне горения – загартоўка ў хвалі гарэння
Закипание – закіпанне
Закалка – загартоўка
Закачивание – запампоўванне
Закрепитель – замацаваць
Заливка – заліўка
Замачивание – замочванне
Замедлитель – запавольнік, -ка
Замедлитель захватывания – запавольнік схоплівання цэменту
Заменитель – заменнік, -ка
Заместитель – замяшчальнік, -ка
Замыкание – замыканне
Зануление – зануленне
Запаздывание – запазненне
Запайка – запайка
Запись – запіс, -су
Запрет – забарона
Запчасти – запчасткі
Заражённый – заражаны
Заряд – зарад, (фізіка) -ду

Засорение – 1. засмечванне; 2. забіванне
Затвердевание – зацвердзеванне
Затупление режущего – затупленне рэжучага інструменту
Захват – захоп, -пу
Захватывание крюком – захопліванне крукам
Зашпаклёванный – зашпакляваны
Зашемление долота – зашчамленне долота
Защёлка – зашчолка
Защита – ахова (засцярога)
Звук – гук, -ку
Звуковоспроизведение – гукаўзнаўленне
Звуконепроницаемость – гуканепранікальнасць
Звукопоглощение – гукапаглыннанне
Зеркало – люстэрка
Зеркальный – люстраны
Зёрна – зерні
Знаменатель – назоўнік, -ка
Знаменатель дроби – назоўнік дробу
Значительно – значна
Значительное количество – значная колькасць
Зола – попел
Золосодержащие (зольность) – золазмяшэнне (зольнасць)
Зрачок – зрэнка
Зрелость ранняя (геол.) – сталасць ранняя (геал.)
Зубец – зубец, -ца
Зубило – зубіла
Зубообрабатывающий – зубаапрацоўчы
Зубоотделка – зубаапрацоўка
Зубчатый – зубчасты
Зубья – зубы

И

Игла – іголка
Избегать риска – пазбягаць рызыкі
Избежать – пазбегнуць
Избирательно – выбіральна
Избирание – выбіранне
Избыток – лішак
Извержение – вывяржэнне
Известкование – выпнаванне

Известняк – вапняк, -ку
Известь – вапна
Извѣстка – вапна
Извлекать – здабываць
Извлечение – 1. здабыванне; 2. (*тела, жидкость*) даставаанне;
выцягванне
Изгиб – выгін, -ну
Изготовить – вырабіць
Изготовление, изделие – выраб, -бу
Изложница – зложніца, уліўніца
Излом – злом, -му
Излучатель – выпраменьвальнік, -ка
Излучение – выпраменьванне
Измельчение – здрабненне
Изменять – змяняць
Изменяющийся – які змяняецца (змяняльны)
Измерение – вымярэнне
Изношенный – зношаны
Изнутри – унутрана
Изображающий – відарысаўтваральны
Изображение – 1. (*процесс*) відарысаўтваральны; 2. (графическое,
оптическое и т. п.) відарыс
Изобретатель – вынаходнік, -ка
Изобретательство – вынаходніцтва
Изотоп – ізатоп, -па
Изотопия – ізатапія
Изучаемый – вивучаемы
Изыскание – вышуканне
Ил – глей, -ю
Инволютивный – інвалютыўны
Индикатор – індыкатар, -ра
Интерес – інтарэс (цікавасць)
Ионизация – іанізацыя
Ионно-внедрённый – іонна-ўкаранёны
Искаць – шукаць
Искривление – скрыўленне
Испарение – выпарванне
Использование – выкарыстанне
Испускание – 1. (*света*) выпрамяненне; 2. (*частиц, газа*) выпусканне
Испытание – выпрабаванне
Исследование – даследаванне

Истинный – сапраўдны
Истолкование – вытлумачэнне
Исток – выток, -ку
Источник напряжения – крыніца напружання
Источник питания – крыніца сілкавання
Истощение – спусташэнне
Истребить – знішчыць
Исходный – зыходны
Исходя из опыта – зыходзячы з вопыту
Исчезновение – знікненне
Исчисление – вылічэнне

К

Кабель – кабель, -лю
Кабина – кабіна
Каление – напал, -лу
Калибр – калібр, -ру
Канал – канал, -ла
Канонический – кананічны
Капля – кропля
Карман газовый – кішэнь (*кішэня*) газовая
Касание – дотык, -ку
Касательный – датычны
Катушка – шпулька
Каучук – каўчук, -ку
Кафель – кафля
Качество – якасць
Квалифицировать – кваліфікаваць
Кварц – кварц, -цу
Керосин – газа
Кирпичный завод – цагляны завод
Кислота – кіслата
Кислотность – кіслотнасць
Клавиатура – клавіятура
Клемма – клема
Клещи – 1. (слясарны інструмент) абцугі; 2. клешчы
Клёпанный – клёпаны
Кованный – каваны
Ковка – каванне
Ковш – коўш, -ша

Когти – кіпцюры
Кожа – скура
Кожух – кажух, -ха
Колебание – ваганне
Колесо – кола
Колебательно-вращательный – вагальна-вярчальны
Колено – калена
Колёсный – колавы
Количество – колькасць
Колокол – каўпак, -ка
Кольцевые пружины – кальцавыя пружыны
Компенсировать – кампенсаваць
Компрессор – кампрэсар, -ра
Компьютер – камп'ютар, -ра
Конвейер – канвеер, -ра
Контур – контур, -ру
Конус – конус, -са
Копание – капанне
Коробление – карабачэнне
Коромысло – каромысел, -сла
Корректировать – карэктаваць
Коррозия – карозія
Коэффициент Пуанссона – коэфіцыент Пуансона
Красители – фарбавальнікі
Краска – фарба
Кратное – кратнае
Крепитель – мацавальнік, -ка
Крепёж – крапёж, -жу
Крепость горной породы – моц горнай пароды
Кристалл – крышталь, -лю
Кристаллический – крышталічны
Крестовина – ікрыштавіна
Критическая скорость – крытычная хуткасць
Кровля – покрыва
Крупногабаритный – буйнагабарытны
Крупный – буйны
Кручение – кручэнне
Крыша – дах, -ху
Кузнечный – кавальскі
Кусочно-непрерывный – кавалкава-неперарыўны

Л

Лаборатория – лабораторыя

Лазер – лазер, -ра

Лампа – лямпа

Лампа-вспышка – лямпа-ўспышка

Латунь – латунь

Лебёдка – лябёдка

Лежни роликовые для поворота труб – лежакі ролікавыя для паварочвання труб

Лезвие – лязо

Лента – стужка

Лентонаправитель – стужканакіравальнік, -ка

Лепесток – ляпёстак, -ка

Леса – рыштаванні

Лётка – ляток, -ка

Линза – лінза

Литьё – ліццё

Литьё в стержневую форму – ліццё ў стрыжнявую форму

Литьё непрерывного действия – ліццё бесперапыннага дзеяння

Литьё под давлением – ліццё пад ціскам

Ловитель – лоўнік, -ка

Ловушка – пастка

Ложка – лыжка

Ложка для разливки металла – лыжка для разліўкі металу

Лопата – лапата

Луч – прамень, -ня

Лучевой – прамянёвы

Лучеиспускаемость – выпрамяняльнасць

Лучеиспускание – выпрамяненне

Лучепоглащение – праменепаглынне

Лучистость – праменістасць

Люфт – люфт, -ту

Лямка – лямка

М

Магазин – магазін, -на

Магазин проводимостей – магазін праводнасцей

Магнит – магніт

Магнитопровод – магнітаправод
Мазь – мазь
Мазь для ремней – мазь для пасаў
Макет – макет, -та
Макет технологический – макет тэхналагічны
Макро – макра
Макрогенератор – макрагенератар
Манжетка – манжэтка
Манжетка заливочная – манжэтка залівачная
Манометр – манометр, -ра
Маркирование – маркіраванне
Масло – 1. масла; 2. алей
Маслоохладитель – маслаахаладжальнік
Маслоподогрев – маслападагрэў
Масса – маса
Мастерская – майстэрня
Масштаб – маштаб, -бу
Материал – матэрыял, -лу
Материя – матэрыя
Матрица – матрыца
Матрица-строка – матрыца-радок
Машина – машына
Машиноиспытание – машынавыпрабаванне
Машиностроение – машынабудаванне
Мгновенный – імгненны
Междоузельный – міжвузельны
Межотраслевой – міжгаліновы
Мелкий – 1. (*некрупный*) дробны; 2. (*неглубокий*) мелкі
Мельница – млынок, -ка (млын)
Мельница центробежная – млын цэнтрабежны
Меняющийся – пераменны
Мерительный – меральны
Местонахождение – месцазнаходжанне
Месторождение – радовішча
Месторождение полезных ископаемых – радовішча карысных
выкапняў
Месторождение с естественным истечением нефти – радовішча з
натуральным выцяканнем нафты
Металл – метал, -лу
Металлургия – металургія
Механический – механічны

Мешалка – мяшалка
Мешалка гидравлическая – мяшалка гідраўлічная
Мешок – мяшок, -ка
Мешок газовый – мяшок газавы
Микроструя – мікраструмень, -ня
Мнение – меракаванне
Многогранник – мнагаграннік, -ка
Многообразие – разнастайнасць
Многоуровневый – шматузроўневы
Множество – мноства
Множитель – множнік, -ка
Модуль – модуль, -ля
Молоток – малаток, -ка
Момент – момант, -ту
Монтаж – мантаж
Морозостойкость – марозаўстойлівасць
Мощность – магутнасць
Мрамор – мармур, -ру
Муфта – муфта
Мышь – мыш

Н

Набегание – набяганне
Набегание приводного ремня – набяганне прываднога паса
Набивка – 1. набіванне; 2. набіўка
Наблюдаемость – назіраемасць
Наблюдение – назіранне
Набойка – набойка
Набор – набор, -ру
Наброс – накід (*дзеянне*), -ду
Набухание – набуханне
Наварка – наварка
Навес открытый (*на промысле*) – павець адкрытая (*на промысле*)
Нагрев – нагрэў, -ву
Нагревание – награванне
Нагреватель – награвальнік, -ка
Нагревостойкий – нагрэвастойкі
Нагрузка – нагрузка
Надвиг – насоўванне
Наддув – надзіманне

Надевание – надзяванне
Надёжность – надзейнасць
Надзор – нагляд, -ду
Надлом – надлом, -му
Надпил – 1. надпілоўванне; 2. надпіл
Надрез – надрэз, -зу
Надрыв – надрыў, -ыву
Надставка – надстаўка
Накал – напал, -лу
Накаливание – напальванне
Накачивание – напампоўванне
Наклон – нахіл, -лу
Накипеобразование – накіпаўтварэнне
Накипь – накіп, -пу
Наковальня – кавадла
Накопитель – накапляльнік, -ка
Налагаемый – накладваемы
Наличие – наяўнасць
Наложение (*пород*) взаимное чешуйчатое – накладанне (*пород*) узаемнае лускаватае
Намотка – намотка
Наниматель – наймальнік, -ка
Напильник – напільнік, -ка
Направляемый – накіроўваемы
Направление падения света – напрамак падзення святла
Напряжение – напружанне
Напыление – напыленне
Наработка – напрацоўка
Нарастающий – нарастальны
Нарезание – наразанне
Наружный – вонкавы
Нарушение – парушэнне
Насаживание – асаджванне
Насос – помпа
Настилка – насціланне
Насчитываются – налічвацца
Насыщённость – насычанасць
Негладкий – нягладкі
Неделимое – непадзельнае
Недогрев – недагрэў, -ву
Недосмотр – недагляд, -ду

Недостаток – недахоп, -пу
Незаметный – непрыкметны
Неизвестное – невядомае
Нейтраль – нейтраль
Необратимость – неабарачальнасць
Непрервно-литой – бесперапынна-літы
Неравенство – няроўнасць
Неразрушающий – неразбураючы
Неровность – нароўнасць
Несогласие – няўзгодненасць
Несоизмеримый – несувымерны
Несплошность – несуцэльнасць
Нефтехранилище – нафтасховішча
Нефть – нафта
Нехватка – нястача
Нитевидный – ніцepadобны
Новообразование – новаўтварэнне
Ножницы – нажніцы
Норматив – нарматыў, -ыву
Носитель – носьбіт, -та
Нужда – патрэба

О

Обеспечение – забеспячэнне
Обесточивание – абясточванне
Область – 1. вобласць; 2. (*сфера, отрасль*) галіна
Облучаемый – абпраменьваемы
Обнаружение – выяўленне
Обобщать – абагульняць
Оборудование – абсталяванне
Обоснование заложения скважины – абгрунтаванне закладання свідравіны
Обоснованно – абгрунтавана
Обособленный – адасоблены
Образец – узор, -ру
Образование – утварэнне
Ограничение – абмежаванне
Окраина бассейна – ускраіна басейна
Окраска – афарбоўка
Окружающий – навакольны

Опасность – 1. (состояние) небяспека; 2. (свойство) небяспечнасць
Определяемый – 1. вызначаемы; 2. азначаемы
Опреснитель – апрашняльнік
Опрокидывание – абарочванне, перакульванне
Опытно-промышленный – доследна-прамысловы
Освещать – асвятляць
Особенность – асаблівасць
Остатки – астаткі, рэшткі
Остов – касцяк, -ка
Осуществить – ажыццявіць
Ось – вось
Отверждение – ацвярдзенне
Отверстие – адтуліна
Отжиг – адпал, -лу
Отклик – водгук, -ку
Отливка – адліўка
Относительность – адноснасць
Отражатель – адбівальнік
Отражение – 1. (излучения) адлюстраванне; 2. (частиц) адбіццё
Отстройка – адладка
Отсчёт – адлік, -ку
Отталкивание – адштурхванне
Оттиск на печати – адбітак на пяцаці
Отчёт – справаздача
Очередь – чарга
Очищать – ачышчаць

П

Паводок – паводка
Падение – падзенне
Паз – паз, -за
Пакля – пакулле
Пар – пара
Паропроницаемость – парапранікальнасць
Паросодержание – паразмяшчэнне, утрыманне пары
Пачкать – пацкаць
Пенька – пянька
Переброс – перакід, -ду
Перегородка – перагародка
Передача – перадача
Передвижной – перасовачны

Перекладина – перакладзіна
Переключатель – пераключальнік, -ка
Перелом – пералом, -му
Переменная величина – пераменная велічыня
Перемышка – перамышка
Перенастраивать – пераналаджваць
Переохлаждение – пераахладжэнне
Перераспределение – пераразмеркаванне
Перечень – пералік, -ку
Петля – пятля
Печь – печ
Питание (*энергией, током*) – сілкаванне
Питьевая вода – пітная вада
Плавление – плаўленне
Пламя – полымя
Плесень – цвіль
Плечо рычага – плячо рычага
Пленка – пленка
Плоская горелка – пляснатая гарэлка
Плоскость – плоскасць
Плотность – шчыльнасць
Площадь – плошча
Поверхность – паверхня
Повреждение – пашкоджанне
Поглощать – паглынаць
Погода – надвор’е
Погрешность – памылка (хібнасць)
Погружной – апускны
Подвижность – рухомасць
Подвинуть вперед – пасунуць (*зрушыць*) уперад
Подготовка топлива – падрыхтоўка паліва
Поддержание горения – падтрымка гарэння
Подобие термодинамическое – падабенства, падобнасць
тэрмадынамічная
Подошва фундамента – падэшва фундамента
Подсос – падсмоктванне
Поиск – пошук, -ку
Показатель – паказчык, -ка
Покров – покрыва
Покрытие – 1. (*действие*) пакрыванне; 2. (*слой*) пакрыццё
Покупатель – пакупнік, -ка

Пол – падлога
Положение – 1. становішча; 2. (*научное*) палажэнне
Полость – поласць
Получение – атрыманне
Польный – полы
Польза – карысць
Порождённый – спароджаны
Последствия – наступствы, паследкі
Последующий – наступны
Построение – пабудова
Потеря – страта
Потребность – патрэбнасць
Почва – глеба
Починка – папраўка
Прачечная – пральня
Превосходящий – пераўзыходзячы
Превращение – ператварэнне
Предварительное испытание – папярэдняе выпрабаванне
Предохранитель – засцерагальнік, -ка
Предупреждение – папярэджанне
Прекращение работы – спыненне работы
Преобразование - пераўтварэнне
Пример – прыклад (*дапаможны матэрыял*) -ду
Примесь – 1. (*часть смеси*) дамешка; 2. (*включения*) прымесь
Приобретение – набыццё
Приспособить – прыстасаваць
Провешивание – пратычкоўванне
Проволока – дрот, -ту
Прогиб – прагін, -ну
Продавка – працісканне
Производить – 1. (*изготавливать*) вытвараць, вырабляць; 2. (*совершать*) выконваць, рабіць, праводзіць
Производство – вытворчасць
Прокалка – прапальванне
Промышленность – прамысловасць
Пропашной – 1. (*о технике*) акучвальны; 2. (*о с.-х. культурах*) прапашны
Пропитка – прамочванне
Пространство – прастора
Прочность – трываласць

Пузырёк – 1. (в жидкости) бурбалка; 2. (вздутие, дефект, сосуд)
пузырок
Пыль – пыл, -лу
Пятно – пляма

Р

Работа – работа (праца)
Работа круглогодичная – работа круглагодая
Работать последовательно – працаваць паслядоўна
Работоспособность – працаздольнасць
Равенство – роўнасць
Равновесие – раўнавага
Равнозначность – раўназначнасць
Радиатор – радыатар, -ра
Радиопомеха – радыёперашкода, -ды
Радиоэлектроника – радыёэлектроніка
Радиопомеха – радыёперашкода
Радиус – радыус, -са
Разбавитель – разбавіцель
Разбавить – разбавіць
Рабавление – разбаўленне
Разбирать – разбіраць
Разброс – роскід, -ду
Разбрызгивание – распырскванне
Разбрызгиватель – распырсквальнік, -ка
Разбрызгиватель вращающийся – распырсквальнік вярчальны
Разбрызгивающие сопло – сапло, якое распырсквае
Развальцовывать – развальцоўваць
Разведочное бурение – разведвальнае бурэнне
Разветвление – разгалінаванне
Развёртка – разгортка
Развилка – развілка
Разделитель – раздзяляльнік, -ка
Раздробить – раздрабіць
Разжижение – разрэджванне
Различение – адрозненне
Разложение – раскладанне
Размер – памер, -ру

Размещение – размяшчэнне
Размыкание – размыканне
Размытие – размыццё
Разница – розніца
Ранообразие – разнастайнасць
Разнообразный – разнастайны
Разность – рознасць
Разобшение пластов – разлучэнне пластоў
Разогрев – разагрэў, -рэву
Разомкнутый – разамкнуты (*разамкнёны*)
Разрежение – разрэджванне
Разрушение – разбурэнне
Разрушительный – разбуральны
Разрыв – разрыў
Разрядник – разраднік, -ка
Разряжение – разраджэнне
Разъедать – раз’ядаць
Разъёмный – раздымны
Распад – распад, -ду
Распечатка компьютерная – раздрукоўка камп’ютарная
Расписание топки – расклад палення
Расположение – размяшчэнне
Распределение – размеркаванне
Распределитель – размеркавальнік
Распространение – 1. (*излучения, волн и т.п.*) распаўсюджванне; 2. (*выводов, теории на что-л.*) пашырэнне
Распыливание – распыльванне
Распылитель – распыляльнік, -ка
Расслоение – расслаенне
Расстояние – адлегласць
Расстройка – разладка
Рассчитывать – разлічваць
Растворитель – растваральнік
Расчет – разлік, -ку
Расширение – расшырэнне
Расширитель – расшыральнік, -ка
Расширяющий – расшыраючы (*пашыраючы*)
Расширяющийся – які расшыраецца (*расшыральны*)
Расщепитель – расшчапляльнік, -ка
Расщепление – расшчапленне
Рациональность – рацыянальнасць

Реагент – рэагент, -ту
Реактив – рэактыў, -тыву
Реверс – рэверс, -са
Регистратор – рэгістратар, -ра
Резина – гума
Результат – вынік, -ку
Резьба – разьба
Рейка – рэйка
Реле – рэле
Рельс направляющий – рэйка накіроўваючая
Рессора – рысора
Решётка – рашотка
Ржавчина – ржа
Рисунок – малюнак
Роса – раса
Ротационный компрессор – ратацыйны кампрэсар
Ротор – ротар, -ра
Ртутный столб – ртутны слуп
Ртуть – ртуць
Рубашка – рубашка, кашуля
Рубашка охлаждающая – рубашка ахаладжальная
Рубильник – рубільнік
Рулон – рулон, -на
Рукоятка – рукаятка
Ручка управления – ручка кіравання
Ручная сварка – ручная зварка
Ручное золоудаление – ручное попелавыдаленне
Рычаг – рычаг, -га
Рычаг поворотный – рычаг паваротны
Ряд – рад, -да
Самообеспечение – самазабеспячэнне
Самоизлив – самавыліванне
Сварка – зварка
Сверлильный – свідравальны
Сверло – свердзел
Сверхзвуковой – звышгукавы
Свечение – свячэнне
Свойства – уласцівасці
Серьга для подвески труб – почэпка для падвескі труб
Сеть – сетка
Сжатие – 1. (*процесс*) сцісканне; 2. (*состояние*) сціск

Сжигание – спальванне
Сжижение газа – звадкаванне газу
Скол – 1. (действие) сколванне; 2. (место откола) скол
Скольжение – слізганне
Скопление – скопішча
Скорость – хуткасць
Следить – сачыць
Следует отметить – варта адзначыць
Случай – выпадак, -дку
Смесь – сумесь
Совершенство – дасканаласць
Соединить – злучыць
Сомножитель – сумножнік
Сообщение – паведамленне
Сооружение – 1. (процесс) будаванне; 2. (здание, постройка) збудаванне
Сопрягаемый – спалучаемы
Состояние – стан, -ну
Сплошной – суцэльны
Способность – здольнасць
Среда – асяроддзе
Средства – сродкі
Срок – тэрмін
Стекло – шкло
Степень – ступень
Стержень – стрыжань
Стружка – стружка, габлюшка
Существенно – істотна
Сущность – сутнасць
Сцепление – счাপленне
Съём – здыманне
Сыпучесть – сыпкасць
Сырьё – сыравіна

Т

Текстура – тэкстура
Текучесть – цякучасць
Тело – цела
Температура – тэмпература
Тепло – цяпло
Теплоемкость – цеплаёмістасць
Теплоноситель – цепланосьбіт

Теплопроизводительность – цепапрадуктыўнасць
Теплоснабжение – цепалзабеспячэнне
Теплосодержание – цеплазмяшчальнасць
Теплота – цеплата
Теплота удельная – цеплата ўдзельная
Теплота разложения – цеплота гныення, псавання
Теплота уходящая – цеплата адыходзячая
Термоупругий – тэрмапругкі
Терять – траціць
Течение – цячэнне
Течь – цеча
Тигель – тыгель
Типоразмер – тыпапамер, -ру
Тиристор – тырыстар, -ра
Тиски – ціскі
Тождество – тоеснасць
Толщина – таўшчыня
Топливник – паліўнік
Топливо – паліва
Точка – 1. *мат., техн.* пункт; 2. (*метка, знак*) кропка
Точность – дакладнасць
Требование – патрабаванне
Триод – трыёд, -да
Турбонадув – турбанадзіманне
Тушитель – 1. (*устройство*) тушыльнік; 2. (*вещество*) тушыцель
Тяготение – прыцягненне

У

Увеличение – павелічэнне
Увеличение притока воздуха – павелічэнне прытоку паветра
Увеличение, нарастанне, промоина – павелічэнне (нарастанне, прамывіна)
Увеличивать – павялічваць
увлажнение – увільгатненне
Увлажнитель – увільгатняльнік, -ка
увлажнитель испарительный – увільгатняльнік выпарны
Угол – вугал, -ла
Угол изгиба – вугал выгіну
Угол отклонения – вугал адхілення
Уголь – вугаль

Уголь битумный длиннопламенный – вугаль бітумны доўгапалымяны
Уголь коксующийся – вугаль, які каксуецца
Уголь крупнозернистый – вугаль буйназарністы
Уголь тощий – вугаль бедны
Угольная мелочь – вугальная дробезь
Угольная пыль – вугальны пыл
Удаление – 1. (*отдаление*) аддаленне; 2. (*из чего-л.*) выдаленне
Удаление воздуха натуральное – вылавленне паветра натуральнае
Удаление запаха – выдаленне паху
Удалить известь – выдаліць вапну
Удвоение – падваенне
Удлинение – падаўжэнне
Удлинять – падаўжаць
Указатель – паказальнік, -ка
Уклон – ухіл (нахіл, схіл)
Уклон естественный – ухіл натуральны
Укрепление – умацаванне
Уловитель крупного песка – улоўнік буйнага пяску
Уменьшать – змяншаць (памяншаць)
Уменьшение – змяншэнне
Умягчать – змякчаць (памякчэнне)
Уничтожение – знішчэнне
Уничтожение микроорганизмов облучением – знішчэнне мікраарганізмаў апраменьваннем
Унос – знос (вынас), -су
Упаковка – упакоўка
Уплотнение – ушчыльненне
Управление – кіраванне
Управление без обратной связи – кіраванне без зваротнай сувязі
Упругость – пругкасць
Уравниватель – раўнавальнік, -ка
Уровень – узровень
Усиление – умацненне
Усиленная муфта – умаўнёная муфта
Усилие – намаганне
Усилитель – умацняльнік, -ка
Ускорение – паскарэнне
Ускоритель – паскаральнік, -ка
Условие – умова
Усовершенствование – удасканаленне
Устареть – састарэць

Устойчивость – устойліваць
Устранение – устраненне
Устройство – прыстасаванне
Устье – вусце
Ухудшение пористости – пагаршэнне порыстасці
Участие – удзел, -лу
Учёт, допуск – улік (учот), допуск
Ущерб – шкода (урон, страта)

Ф

Фаза – фаза
Фазовращатель – фазавярчальнік, -ка
Фазокомпенсирующий – фазакампенсуючы (фазакампенсавальны)
Фильтр – фільтр, -ра
Фильтруемый – фільтруемы
Фильтрующий – фільтруючы
Фланец – фланец, -ца
Фольга – фольга
Фонарь плоский верхнего света – ліхтар пляскаты верхяга святла
Формирование – фарміраванне
Формообразование – формаўтварэнне
Формующий – фармуючы (фармавальны)
Форсунка – фарсунка
Фосфор – фосфар, -ру
Фотовозбуждение – фотоўзбуджэнне
Фотовыключатель – фотовыключальнік, -ка
Фотолюминесценция – фоталюмінісцэнцыя
Фотоокисление – фотаакісленне
Фотопроводимость – фотаправоднасць
Фреза – фрэза
Фрезерование – фрэзераванне
Фринционно-деформированный – францыйна-дэфармаваны

Х

Характеристика – характарыстыка
Характеризовать – характарызаваць
Хладоноситель – холаданосьбіт, -та
Хлопчатобумажный бандаж – баваўняны бандаж
Хлопьевидный – камякаваты

Хлопьеобразование – утварэнне шматкоў (*камякоў*)
Хлорид – хларыд, -ду
Хлорирование – хлараванне
Хозяйство – гаспадарка
Хранение – захоўванне
Хранилище – сховішча
Хрупкий – крохкі
Хрупкость – крохкасць, ломкасць
Хрустальное зеркало – крыштальнае люстэрка

Ц

Цапфа – цапфа
Цвет – колер, -ру
Цветной металл – каляровы метал
Целесообразность – мэтазгоднасць
Целлулоид – цэлулоід, -ду
Цель – мэта
Цемент – цэмент, -ту
Цепь – лапцуг, -га
Цех – цэх, -ха
Цистерна – цыстэрна
Цифра значащая в компьютере – лічба, якая значыць у камп'ютары

Ч

Час отопления – час ацяплення
Частица – часцінка
Частота – частата
Червяк – чарвяк, -ка
Чердак – гарышча (паддашак)
Чередование – чаргаванне
Черствый (*несвежий*) – чэрствы (*нясвежы*)
Чертёж – чарцёж, -жа
Чертить – чарціць
Чинить – рамантаваць
Число – лік (лічба, колькасць)
Чистить – чысціць
Чистота – чысціня
Чувствительность термическая – адчувальнасць тэрмічная
Чугун – чыгун, -ну

Ш

Шаг – крок, -ку
Шаг зубьев долота – шаг зубоў долата
Шаг винта – шаг (*крок*) вiнта
Шероховатость – шурпатасць
Шерсть металлическая – шэрсць металiчная
Ширина – шырыня
Шкаф торговый холодильный – шафа гандлёвая халадзильная
Шланг – шланг, -га
Шланг гибкий – шланг гнуткі
Шов – шво
Шпиндель – шпiндэль, -ля
Шпонка – шпонка
Штабелирование – штабеляванне
Штукатурить – тынкаваць
Штырь – штыр, -ра
Шуруп – шруба

Щ

Щебень – шчэбень, -бню
Щебень коксовый – шчэбень коксавы
Щелевой выпуск – шчылiнны выпуск
Щелосность – шчолачнасць
Щелочной – шчолачны
Щёлоч – шчолач
Щель – шчылiна
Щель впускная – шчылiна ўпускная
Щит – шчыт, -та
Щиток отбойный – шчыток адбойны
Щит управления – шчыт кiравання

Э

Эбонит – эбанiт, -ту
Эжектор – эжэктар, -ра
Эжектор вентиляционный – эжэктар вентыляцыйны
Электричество – электрычнасць
Электродинамика – электрадынаміка
Электронно-колебательный – электронна-вагальны
Элемент фильтрующий – элемент фiльтруючы
Элемент чувствительный – элемент адчувальны

Эмиссия – емісія
Эмпирический – емпірычны
Эмульгирование – эмульгаванне
Энергетика – энергетыка
Энергетический – энергетычны
Энергия – энергія
Энергоёмкость – энергаёмістасць
Энергоисточник – энергакрыніца
Энергонасыщенный – энерганасычаны
Энергоноситель – энерганосьбіт, - та
Энергопотребление – энергаспажыванне
Энергосберегающий – энергазберагаючы (энергазберагальны)
Эрозия – эрозія
Эскиз – эскіз, -за
Эстакада для труб – эстакада для труб
Этаж – паверх, -ха
Этажное центральное отопление – паверхавае цэнтральнае ацяпленне
Этикетка двуязычная – этыкетка двухмоўная
Эффект – эфект, -ту
Эффективность – эфектыўнасць
Эхо – рэха
Эхо фотонное вращающиеся – рэха фатоннае вярчальнае

Ю

Юзом – юзам
Юстировать – юсціраваць

Я

Явление – з’ява (*выява*)
Являющийся – які з’яўляецца
Явный – яўны
Якорь – якар, -ра
Яркий – яркасны
Яркость – яркасць
Яркость изображения – яркасць відарыса
Яркость струй продуктов сжигания – яркасць струменяў прадуктаў спальвання
Ящик – скрынка

РУСКА-БЕЛАРУСКІ СЛОЎНІК ТЭХНІЧНЫХ ТЭРМІНАЎ

**для студэнтаў тэхнічных спецыяльнасцей
дзённай і завочнай форм навучання**

**Складальнікі: Буракова Марына Уладзіміраўна
Дашкевіч Ала Станіславаўна**

Падпісана да размяшчэння ў электронную бібліятэку
ГДТУ імя П. В. Сухога ў якасці электроннага
вучэбна-метадычнага дакумента 03.05.13.

Рэг. № 73Е.

<http://www.gstu.by>